

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

17 de Compendiis Fiscalibus pœnalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

loca sunt latrocinii exercendis accommodata, ut ita a consiliis repurgarentur, fierent, loca viatoribus iustiora. Nam & syluæ ideo latrocinii suscipiæ, publico præsidio obtineri consueuerant, ut inuenit Iuuen.

*Armato quoties tuto custode tenetur
Et pontina Palus, & Gallinaria sylua.*

Fuerunt & syluæ publicæ curæ, ad delendam & conferuandam materiam vrbibus publicis necessariam, sicuti Lampridius memorat, in *Alexan.* Alexandrum Cæsarem in publicos vsus thermarum eas deputasse. Ita Veneti præfectum constituunt syluis, ne materia defuit ad naues conficiendas, *P. Crinius.* Salomon rex id eo petiit a rege Tyriorum Hitamo, ligna cedrina & abiegna, *3. Reg. c. 5.* tanquam ab eo, in cuius manu syluæ regni essent. Et Neemias edificaturus Hierusalem, petiit ab Artaxerxe epistolam ad Asaf custodem saltus regis, ut daret ligna, *2. Esdræ, c. 2.* Ex lege Ludouici & Clotarii de syluis, & ibi dicitur, de forestibus nouiter instituentis, sic scriptum, *l. 4. legis Francicæ. c. 1. 9. ut quicumque illas habet, dimittat, nisi forsitan iudicio veraci ostendere possit, quod per insensionem sive permissionem domini Caroli genitoris nostri eas instituisse, præter eas quæ ad nostrum opus pertinent, unde nos decernere volumus quicquid nobis placuerit.* § *Ius* † regium est monarchie nostræ Gallicæ, in saltibus Normanicis, cuius vocabulo, *Terrium* & *Daugierum*, cuius canon consistit ut in aliis, in quibus ius habet in arborum caesura, glande, pasuis, & aliis similibus commodis, inque *Gruarie.* Ea de causis, ne fraus fieret canonis instituti presbiteri *Gruarie, viduarii, custodes saltuarum, alii, quibus syluarum procuratio demandata.* Sunt & hac de re constitutiones regiar, quæ late de horum cura & iurisdictione & redditu tractant, *dos eius & forestæ, a Franco 1. & Henrico 2. editæ.* § Et † olim quoque de syluis compendia publica fuisse constat ex Iuuenale, dum ait, *Saiyr. 3.*

*Nunc sacri fontis nemus & delubra locantur
Indeis, quorum cophinus, fenumq, supellex.
Omnis enim populo mercedem pendere iussa est
Arbor, & cunctis mendicæ sylua camænis.*

De Compendiis fiscalibus pœnalibus. Cap. 17.

1. Male quaestæ & retenta fisco danda, & confiscata in pœnam, enumeratis, casus, quibus bona delinquentium in fisco deponuntur seu confiscantur, & quando sibi referuntur legitima.
2. Quæ detrahantur a bonis confiscatis.
3. Nouissimo iure cessat confiscatio, exceptis paucis criminibus enumeratis. Nec in Aquitania nisi raro confiscatur. In Gallia contra, confiscato corpore confiscantur bona, referuata vxori & liberis rei quadam portione.
4. Bona confiscata in quibus criminibus queruntur dominis iurisdictionalibus, & quando soli Regi.
5. Quando confiscatio bonorum a iudice laico facta non tollit ius patronatus rei.
6. Defertur fisco duplum pretii emtionis ementis domum ut demolatur: Item bona desistentis ab accusatione, pretium rei litigiosæ venditæ: & ex aliis causis, quæ enumerantur.

Dicitur † fisco quoque ex pœnis, vel pœnalibus compendiis: Nam in primis male quaestæ & retenta, fisco adduntur, *l. in heredam. 5. de calum. lib. 3. P. ii. 6.* unde illa pœna, quæ non capit Christus, rapit fisco, *ca. maiores, 16. q. 7. 2.* Res magni pretii, a fisco minoris emta, fisco adicitur, *l. de iure fisco. P. si fraus emtoris interueniat consulto, non aliter, l. de fide instrum. & iur. bast. fiscal. lib. 10. C. l. si minori pretio. 3. de iur. fisco. lib. 10. C. 3.* Bona monopolantium, *l. vni. de monopol. lib. 4. C. tit. 5. 4.* Bona eius qui rusticatum ad obsequia sibi præstauda iure mæcipii compulsi, aut bouem aut seruum eius in vsus proprios conuertit, *l. 2. ne rustica ad vitum obsequium deuocent. lib. 11. C. tit. 5. 4.* Bona fortilegorum & maleficorum, *l. 3. de malef. & mathema. lib. 9. C. tit. 2. rapuerit, cap. ex iuratum, de fortileg. 6.* & Damnatorum crimine, quod habet pœnam capitalem, in insulam deportationem & relegationem cum bonorum ademtionem, *l. 3. § fin. ad l. Cornel. de sicar. lib. 4. 8. P. tit. 8. vbi & crimina enumerantur eius pœna, § in l. 4. eius tit. 7.* Reorum quoque olim ex crimine falsi vel quasi falsi, *Marti. in l. 1. § si. ad l. Cornel. de fals. lib. 4. 8. P. tit. 10.* 8. Tutoris pupillum corrumptentis, *l. 1. si quis eam cuius tut. fuer. corrupperit, lib. 9. C. tit. 10. 9.* Hereticorum bona quoque deferuntur fisco, *Manichei, l. 4. de heret. lib. 1. C. tit. 9. Innocen. 5. in c. pergentis, de heret. 10.* Apostatarum antea, *l. 1. de apostatis. lib. 1. C. tit. 10.* quæ postea successoribus referuata fuerunt, *l. apostatarum. C. eod. 11.* Publicantur bona damnatorum de vi publica, *l. 1. ad l. Iul. de vi publ. P. 1. 2.* Tertia pars quoque damna-

torum de vi priuata, *l. 1. ad l. Iul. de vi priuata. 1. 3.* Bona redeunt ad fisco, si ex præuaricatione aduocati vel procuratoris sui viduus sit, *l. 1. de sent. aduer. fisco. tractat. lib. 10. C. tit. 9. 14.* In summa iure Pandectarum & Codicis, bona eorum, qui capite damnati sunt, ad fisco pertinent, referuata quadam portione legitimæ liberis, *Callis. in l. 1. & Paul. in l. fin. de bon. damn. lib. 4. 8. P. tit. 20. Grati. & Theo. & Valensina. in l. si de portatus, de bon. profer. lib. 9. C. tit. 4. 9.* nisi mater deportata esset: nam tunc filii, Diocletia. & Maxim. legitimam non dant, *l. de bonis. 6. de bon. proscript. cod.* Solebant Romani bona publicare, id est, in vsus publicos redigere, quos maximis criminibus damnabant, ut docet pluribus exemplis Alexand. ab Alexandro, *l. 3. genialium dier. c. 3. 2.* & eorum quoque qui metu pœne criminis mortem sibi inferebant, *l. 2. & 3. de bon. eor. qui mor. sibi consc. l. parricidii, 8. ad l. Pom. de parris. lib. 4. 8. P. tit. 9.* † Notandum † tamen condemnato filiofamil. de crimine, vbi confiscatio locum habet, viuente patre nec legitimam eius confiscari, nec bona castrensia vel militiæ gratia a patre concessa secundum Alexandro Imperatorem, in *l. si filius. 3. de bon. profer. C. quia & præmatura est petitio legitimæ ante mortem patris, in l. 1. § si impuberi, de collat. lib. 3. 7. P. tit. 6.* Nec veniunt etiam in confiscationem, sed detrahuntur a bonis confiscatis quæ ante condemnationem donata sunt, paraphernalia vxoris, & alia donata filiis, *Archad. & Honor. l. si quis post hæc, 9. de bon. proscript. etiam si post contractum capitale crimen, fiant istæ bonorum distractiones, dummodo in fraudem fisci scienter non fiant, l. post contractum, 15. de donat. lib. 3. 9. P. tit. 5.* & nisi commissum fuisset crimen perduellionis vel læsæ maiestatis, post quod donationes etiam perfectæ ante condemnationem a reo, factæ a fisco reuocantur, *l. donationes, 32. § perfecta, eod. de donat. l. pen. & fin. ad leg. Iul. mai. lib. 9. C. tit. 8.* Si mulier quoque deliquisset nupta, in eodem casu quo maritus lucratum dotem vel partem eius, dos non datur fisco, sed apud maritum reuocant, perinde ac si duraret matrimonium, *Callis. in l. quinque legib. 3. Paul. in l. Somnus, 4. Ulpia. in l. sed ea lege 5. de bon. damnat. P. 4.* Nouissimof iure nouellarum exceptis quibusdam criminibus non confiscantur bona, *ausben. bona damnatorum, C. de bon. profer.* Excepta crimina sunt vtriusque maiestatis, & diuinæ, *ca. cum secundum leges, de heret. in sexto, l. Manicheos, 4. eodem C. & humana, l. qui quis, l. penult. & fin. ad l. Iul. maiest. C. d. donationes, § perfecta, de don. P. raptus, ca. si quis rapuerit, 2. 7. q. 1. & alia plura, de quibus videndus Bœrius, de c. 264.* In Aquitania ob crimen nulla confiscatio regi est privilegium, quod illi concessit anno domini 1337. secundum quod iudicatur, *Papui, lib. 2. 4. rap. sed. ar. for. tit. 2. ar. est. o. 2. Imbert. Manualli, de pœn. pecunia. abrogat. nisi tam atrox fuerit delictum, nempe comprehensum in authentica bona damnatorum de bon. proscript. C. At generali consuetudine Gallæ confiscato, ut dicunt, corpore, confiscatur & bona, referuata vxori & liberis quadam portione. § Ceditur † huiusmodi confiscandi ius & confiscatio dominis, in quorum iurisdictione bona confiscanda sita sunt: exceptis criminibus priuilegiatis, nempe Hæreticos, falsæ Monetæ, imminutæ Maiestatis, ob quæ crimina bona deferuntur fisco regio, ut scribit Mansuerius, in sua praxi titu. de pœn. § item aduertendum, & in consuetu. Burgundia, § 1. tit. des confiscations, & ibi Chassan. § Facta † tamen confiscatio a iudice laico, non priuat reo ius patronatus: quia hoc est extra forum, & iurisdictionem laici, ut notant aliqui, *glo. in cle. pastoralis, ante § ceterum, in verbo subiecta, de senten. & re iud. in Clementin. Martini. d. Casarius Laudensis tractat. de fisco num. 3.* quamuis alii distinguant, *glo. in ca. filius, 16. q. 7.* vt adtemtionem partis bonorum, ius patronatus nō perdat, contra si omnia adimantur, quod verius credo: quia ius patronatus transeat cum vniuersitate bonorum, si ei adherat nec excipiatur, *c. ex literis, de iur. patron.**

§ 15. In † fisco deferuntur duplum pretii, quo quis emit domum, vel villam, ut eam demoliretur, *Paul. l. senatus, 52. de contra. emt. lib. 18. tit. 1. l. 1. de iur. fisco. P. l. 2. de ad. si. priua. lib. 8. C. tit. 10.* Male affectus enim in rempub. visus est, qui spe aliqua particularis commercii & pretii, patitur publicum aspectum deturpari. Sic enim siue spe lucri patiatur res suas deturpari, vel alia ratione demoliatur, hac lege non vincitur, *l. cetera, 43. § item quari, & § sed & si quis, de leg. 1. lib. 30. P. tit. 1.* Ad decus tamen vrbis pertinet edificia non derelinquere, *l. prior ait, 20. § interdictum, de oper. nou. nuntiat. lib. 39. P. tit. 1.* cum deformetur ruinis, *l. fin. ne quid in loc. pub. lib. 43. P. tit. 8.* Licet tamen vnicuique in eadem ciuitate ex vna domo in aliâ materiam transferre, *l. si quis, de ad. priua. 16.* Ad fisco pertinent, quæ quis vini cognati ignorantis bona vel partem bonorum,

notum, tanquam iam heres, & postea successit, nam ea tanquam ab indigno auferuntur, *Marian. in l. 2. de iis quib. ut indign. lib. 34. P. tit. 9. l. quidam. §. fin. & l. sequen. de donatio. in P. l. fi. C. de pact. 17. Pœna pecuniaria accedit fisco eius qui ab accusatione recessit, l. 1. de iur. ff. P. l. 1. §. si quis autem ab accusatione, ad de Turpil. lib. 48. P. tit. 16. 18. Defertur fisco rei litigiosa, pendente lite venditæ scienter, pretium & tantundem, exceptis alienationibus causâ dotis, & iure transactionis vel diuisionis vel legati, vel fideicommissi, *l. fin. de litigio. 8. C. tit. 37. 19. Ex contractu priuato potest queri fisco, & pœna quæ soluenda fisco inferitur compromisso, nisi stetur arbitrio, l. 1. de iur. ff. in Pi. Rebus: in commenta. ad regias const. tractat. de arbit. & arbit. arti. 1. gloss. 13. nume. 12. & sequentibus. 20. Accedit fisco pœna quæ debetur ex contractu inuito contra prohibitionem, ut in l. si de contract. Indi. lib. 1. C. tit. 5. 4. l. auferunt. 46. §. quod a preside, de iur. ff. P. cum similib. ibi not. in verbo vendicatur, l. 2. de iis quib. ut indign. in P. l. mercatores de commerc. & mercat. C. 21. Et fisci sunt multæ pro pœna impostæ, l. multarum seuerâ compendia. 5. de mod. mulctand. lib. 1. C. tit. 55. l. consiliarios, l. 1. de assessor. lib. 1. C. tit. 52. 2. 2. Pœna fraudantis vectigal legitimum, confiscatio est, cum incidit in commissum, l. commissi. 14. de publica. lib. 39. P. tit. 4. cum similib. nisi per quinquentium resti in commissum venientem fisco non petierit, postea enim qui fraudauit vectigal, totus erit, l. 2. de vectig. & commissi. lib. 4. C. tit. 61. 23. Domus in quam aliquid ex sepulcro violato delatum est, consentiente domino, fisco adjudicatur, l. secunda. de sepult. viola. C. cum pœna 20. librarum auri, quam soluunt violantes, l. 3. C. cod. 24. Qui in baltheis & equestribus frænis ausus fuisset lapides pretiosos inferere veluti lacinthos, margaritas, fisco quinquaginta libras auri debebat. Et qui cultum imperatorum ex auro vîrpasset, vel fabricando, vel deferendo, centum librarum auri multa damnabatur fisco, pœna quoque imminente capitali, in l. om. nul. in franio & in eque. §. lib. 11. C. tit. 11. 25. Iudex qui noluerit audire cum, quis se docere paratus est, immunitatem a functionibus publicis, debet fisco 50. libras auri, appartor 50. l. 2. de offic. civil. iudi. lib. 1. C. tit. 46.**

De Compendiis ex pœna eorum, qui ciuitates suas relinquunt. Cap. 18.

- 1 Curialis iure in fisco delato, in quod elicta ciuitas sua se contulisset priuatur: Et inibi de amore in patriam, & de bono ciue.
- 2 Ciues reparare domos, quas in ciuitate habent, coguntur, aut adificare de nouo.
- 3 Decuriones ex cinibus delecti munera obibant: & ibi decurionibus, & decurionibus & decuriis, & quid curia, & curiales. Et num. 5.
- 4 Corporati vrbis Roma nec rus, ut nec curiales, se poterant habitandi causa conferre. Valens Christianos profectus odio.
- 6 In duabus ciuitatibus posse quem incolam esse, & strag, ad munerâ cogi subeunda.
- 7 Quid faciat ciuem alicuius ciuitatis.

1 Si t ciuitatis cuiusdam curialis, id est, in numerum magistratum relatus ciuitatis immemor rus habitandi causa se conferebat, eo quod ob rusticum fundum ciuitatem contempsisset, fundo priuabatur, quod fisco quærebatur, l. 1. de decurion. l. enica, si curia reliet. ciuit. rus habi. §. C. lib. 10. C. tit. 37. Et existimati impui, qui patriam contemserint, potissimum qui personam in ea gerunt publicam, quales ii curiales curiis & populo præpositi munerum ciuilium dispensatores, quibus satis est, si inferuiant, ut ait Augustus l. curialis, 21. de decurio. lib. 10. C. tit. 31. Aulus Gabinius trib. pleb. suadens Pompeio recusanti bellum contra Pyratas, o Pompei, inquit, mihi & patria concede, cui & natus es & educatus, teque eius commodis inferuire oportet, eius causa nullos labores, nulla pericula subire iugere, sed etiam, si res ita ferat ut moriendum sit, pro ea quouis mortis genere, Dion. Cassius, lib. 36. Hist. Roma firmat hoc Cice. 4. ad Herennium. Omnis peregrinatio, ut ait Cicerone ad Mar. Celiuum lib. 2. episto. famil. obscura & sordida est iis, quorum industria in patria potest esse illustris. Et rursum Cicerone in Vatinnium: Cuius est is, qui patriam suam diligit, ac bonos omnes saluos & incolumos desiderat. Et hic argumenta plura peti possunt a loco communi dilectionis patriæ, & obedientiæ quæ iuris naturalis seu gentium est, l. 2. de iust. & iure.

2 § Cui t & addo ciuem non probe dici, si vnitatem illam ciuitatis a qua ciuis est, curare recuset, etiã inde seorsum fecedat.

Quam obrem & Cæsares in curiales & ciues præclaram hanc legem statuerunt his verbis, l. singularum, 8. de a. si. priuat. l. 2. C. tit. 10. Singularum vrbium curiales etiam inuui, vel reparare intra ciuitates, quas olim habuerunt domos, vel de nouo adificare cogantur: illic semper munus inferuiri, & auctari propter frequentiam ciuitatum. Possessores vero, qui non erunt curiales in vrbibus in quibus domos possident, easdem domos dirutas neglectasque reparant: iudicaria ad conseruandum hoc præceptum auctoritate retinendi: Non enim omnes habitatores alicuius ciuitatis curiales erant, sed dignissimi ex illis meritis & facultatibus, ad subeunda patriæ munera eligebatur, l. ad subeunda. 46. de decurio. lib. 10. C. § Et t decurionum & curialium publica fuisse munera constat ex Lioio in 1. & Dionysio Halicarnalæo in 2. Sed apertius ex Pomponio Læto lib. de magistr. in princ. Multitudinem, inquit, Romulus vel secundum alios Seruus Tullius in partes tres quatribus appellauit, & trib. num. duces, tribunos: ipsos autem tribus singulas in triginta partes diuisit, quas curias dixit: quoniam earum cura respublica sententiam expediebat, indeque lata aregibus quædam leges curiate dicit. Curiarum præfectos, Curiones dixit: diuisit & singulas curias in decurias, id est, alias decem partes, quarum præpositi decuriones. Possunt etiam dici curiales, qui lecti ex curiis in senatorium ordinem reducti erant, ut acitatum est ante primum interregnum, teste Feneftella lib. de magistratibus, capit. 4. Et tenatus quoque curia dicebatur: quia ille rempublicam curat, quemadmodum & curia a curia dicitur secundum M. Terentium Varronem 5. de lingua Latin. Accipitur & curialis in hoc exemplo, quo is prohibetur ciuitatem suam relinquere, pro decurione & præposito curiis: nam eadem prohibitio quæ fit curiali, in l. si curial. §. C. lib. 10. C. fit & decurionia Pomponio Iuricons. l. 1. de decurion. lib. 50. P. tit. 2. § Quod t & ad corporatos vrbis Romæ producendum est, cum 4 & ii ciuitate donati, suffragiis possent ad munera decurionum peruenire, & eisdem functionibus subiciantur. Quare nec illis licet extranea vel peregrina loca incolere, & si fecerint ad vrbem retrahuntur, l. 1. de priuileg. corp. vrb. Roma. lib. 11. C. tit. 14. Quod & stricte iussit obseruari Valens Cæsar, ut ab eremo Christianum curialem ad munera reuocauerit, l. quidem ignaua. 26. de decurion. lib. 10. C. tit. 31. Quanquam hic non zelo publico fecerit, sed odio Christiani nominis, quo flagrabat: nam & hic persecutus est ecclesiam Dei, Paul. Diacon. lib. 11. & plures Christianos Gothis obiecit occidendos, alios quoque 80. episcopos ad se missos legatos, cum nauibus incendit, ut scribit Sozomenus lib. 5. capit. 14. & Greg. Nazianzenus in Monodia, & alii.

§ Alciatus t lib. 1. iur. parerg. capit. 26. & in l. pupillis. 29. §. de curionibus, de verborum significat. existimauit curiales esse, ex decurionibus & principalibus ciuitatis cuiusque electos, qui munera omnia sustinere cogebantur, & ab aliis exigere. Vtunque tamen res se habeat, exploratum est, curiales municipalibus muneribus obstrictos esse, & ideo prohibitum illis iure, ne se alibi transferrent, ne desertores officii impositi essent.

§ Sed t si quis non adhuc decurio in aliam ciuitatem se conferat, verum est ciuitatem illam secundam, quæ plurimum est, non confiscari. Ceterum placuit huiusmodi incolam, vtriusque ciuitatis muneribus posse affici, si quando visum sit municipibus, l. 1. & final. de municipib. & original. lib. 10. Cod. tit. 38. Paul. in l. incola. 29. ad municipal. lib. 50. P. tit. 1. Potest namque municipis originarius, qui munere aliquo non fungitur alibi transferre domicilium libere, l. 1. de incol. lib. 10. Cod. tit. 39. & ibi esse etiam incola, qui talis erit, si intra mœnia ciuitatis, vel intra saltem pomeria habitet, l. 3. de incol. eod. Non enim incolam facit habitatio intra territorii ciuitatis fines sola, neque is ad subeunda munera cogi potest ibi. Ceterum si eodem anno duarum ciuitatum incola, in vtraque ad munus vocetur, vel ad decurionatum, vel ad alium honorem, præfertur ciuitas originaria, Paulus in l. libertus. 17. §. præscriptio, ad municip. lib. 50. P. tit. 1. Alterius enim ciuitatis incola, potest in loco originis fieri consul, l. priuilegio. 6. de incol. lib. 10. Cod. tit. 39. § Ciues t in summa facit, origo, manumissio, allectio, adoptio: incolas domicilium, municipis quoque origo paterna, l. ciues. 7. de incolis. lib. 10. Cod. l. 1. ad munic. in P.

De compendio fiscali ex cœlibatu. Cap. 19.

- 1 Calibes antiquitus certum pendebant erario pecuniam ex lege, cuius auctores Camillus & Posthumius: eandem, & Plato in l. 1.